

Nuorisovaltuusto 29.10.2025

Lausunto vaiheen 2 palveluverkkoesitykseen

Keski-Suomen nuorisovaltuusto pitää palveluverkkoesityksen tavoitteita pääosin kannatettavina ja oikeansuuntaisina nykyisessä taloustilanteessa. Esitys tukee hyvinvointialueen tavoitetta varmistaa palvelujen yhdenvertaisuus ja toiminnan taloudellisuus koko maakunnassa.

Nuorisovaltuusto korostaa, että usein käytettyjen palveluiden saatavuus ja saavutettavuus on toimeenpanossa asetettava etusijalle.

Evästyksset:

- Nuorisovaltuusto kannattaa ennaltaehkäisevien palveluiden lisäämistä.
- Digitaalisten palveluiden lisääminen on kannatettavaa. Tulee kuitenkin varmistaa, että niiden käyttämiseen on tarjolla riittävästi tukea. Käyttämisen esteitä voi olla puuttuvat laitteet, huonot yhteydet tai osaamattomuus/ rohkeus käyttää. Nuorisovaltuusto ehdottaa, että nuoria voitaisiin työllistää opastamaan digipalveluiden käytössä niitä, jotka eivät vielä osaa käyttää niitä.
- Tulee huomioida, että digipalveluiden käyttöönotto ei ole kaikille nuorillekaan ongelmaton, myös nuoret tarvitsevat niiden käyttöönotossa tukea.
- Kun etäpalveluita kehitetään ne tulisi saada ”henkilökohtaisemmiksi”. Aito kohtaaminen on tärkeää, oli kanava mikä tahansa.
- Tekoäly huolestuttaa nuorisovaltuustoa, sillä se ei aina osaa ohjata asiakasta oikeaan paikkaan. Keskustelussa nousi esiin huolia ympäristövaikutuksiin liittyen, koska tekoäly lisää energian- ja vedenkulutusta. Ryhmätyöskentelyssä pohdittiin vaihtoehtoa nauhoitetulle ääninauhalle, joka voisi ajan myötä olla kustannustehokkaampi ja paremmin ohjata ihmiset oikeaan paikkaan.
- Sotokeskukset isommilla paikkakunnilla mahdollistavat sen, että kaikki palvelut saa samasta paikasta. Tämä on kannatettavaa.
- Liikkuvien palveluiden ja yhteistoimintapisteiden lisääminen on kannatettavaa, erityisesti niillä alueilla, joilla esitetään fyysisiin toimipisteisiin muutoksia. On huolehdyttävä, että liikkuvia palveluita on tarpeeksi tarjolla, jotta voidaan vastata alueellisiin palvelutarpeisiin. Palvelut eivät saa karata liian kauaksi, matkat rasittavat ihmisiä kustannuksina ja aikana. Tulee varmistaa, että palveluntarjontaan ei tule katkoksia, palveluita tulee olla tarjolla esim. tietyinä päivinä viikossa.
- Nuorisovaltuusto näkee, että liikkuvat kuraattoripalvelut parantaisivat kuraattoripalveluiden saatavuutta.
- Palveluverkkouudistus kokonaisuudessaan huolettaa erityisesti niiden kuntien asukkaita, joihin muutokset kohdistuvat. Tiedottaminen muutoksista on toimeenpanossa erityisen tärkeää.
- Nuorisovaltuusto näkee vaikutusten arvioinnin tärkeänä. Sitä tulee edelleen täydentää lausuntokierroksen palautteen perusteella, ja arvioida vaikutuksia myös lapsiin ja nuoriin.

- Nuorille tärkeät koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut on jatkossakin säilytettävä lähipalveluna kouluilla.
- Nuorisovaltuusto painottaa, että opiskeluhuollossa tulisi tiedottaa paremmin siitä, kuka kuraattori on ja miten hänet tavoittaa, sillä tässä on koettu olevan puutteita. Joissakin kouluissa opiskelijat eivät tiedä, missä kuraattorin työpiste sijaitsee tai milloin hän on tavattavissa. Nuorisovaltuusto korostaa, että on tärkeää, että kuraattori on tuttu ja helposti lähestyttävä. Lisäksi nuorisovaltuusto kannattaa matalan kynnyksen tapaamisia kuraattorin kanssa, esimerkiksi siten, että kaikki opiskelijat pääsisivät tutustumaan kuraattoriin.
- Nuorisovaltuusto näkee myönteisenä, että perhekeskusten toimintaa kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden keinoin.
- Hyvinvointialueen palveluista tulee tiedottaa nuorille paremmin – enemmän yhteistyötä koulujen kanssa.

Yhteenveto

Keski-Suomen nuorisovaltuusto hyväksyy palveluverkkoesityksen yleisen linjan, mutta edellyttää toimeenpanossa erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

- Palveluiden saavutettavuutta tulee seurata ja paikallisiin palvelutarpeisiin tulee vastata. Tämä tulee varmistaa erityisesti niillä alueilla, joista fyysinen kivijalka poistuu ja liikkuvia palveluita esitetään tilalle. Valinnan vapauden lisääminen on kannatettavaa.
- Tulee varmistaa, että on riittävästi liikkuvia palveluja saatavilla
- Henkilöstön riittävyyteen ja hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota
- Tiedottaminen on toimeenpanossa erityisen tärkeää, ja sen on oltava selkeää, oikea-aikaista ja helposti saavutettavaa.

Vammaisneuvosto – lausuntoluonnos 30.10.2025 hyvinvointialueen palveluverkkoesitykseen

Keski-Suomen vammaisneuvosto on perehtynyt hyvinvointialueen *vaiheen 2 palveluverkkoesitykseen* ja pitää esityksen tavoitteita pääosin kannatettavina ja oikeansuuntaisina tässä taloustilanteessa. Esitys tukee hyvinvointialueen tavoitetta varmistaa palvelujen yhdenvertaisuus, toiminnan taloudellisuus ja hoitoketjujen sujuvuus koko maakunnassa. Vammaisneuvoston olisi toivonut laajempaa vaikutusten arviointia vammaisiin, vammautuneisiin ja pitkäaikaissairaisiin henkilöihin.

Vammaisneuvosto näkee palveluverkkoesityksen edistävän palveluiden kokonaisuuden selkeyttämistä ja resurssien parempaa kohdentamista, mutta korostaa, että toimeenpanossa on varmistettava palveluiden saavutettavuus, esteettömyys ja henkilökohtaisen avun jatkuvuus kaikille vammaisille henkilöille.

Vammaisneuvoston painotukset

1. Saavutettavuus ja esteettömyys

- Vammaisneuvosto painottaa, että kaikkien uusien ja uudistettavien palvelupisteiden tulee täyttää esteettömyyskriteerit sekä fyysisen ympäristön että digitaalisten palveluiden osalta. Digipalveluiden laajentamisessa tulee huomioida riittävästi kaikkien asiakkaiden toimintakyky, laiteosaaminen tai kognitiiviset rajoitteet.
- Palvelupisteiden suunnittelussa ja sijoittelussa on huomioitava liikkumisrajoitteiset, kuulovammaiset, näkövammaiset ja neurokirjon asiakkaat. Huomioitava on Kela-taksien riittävyys ja pääsy palvelupisteisiin.
- Digipalvelujen lisääntyessä on varmistettava, että ne ovat saavutettavia ruudunlukuohjelmien ja selkokielen avulla. Tekoälyllä toimiva etäyhteys ei ymmärrä murteita, puhevammaisen puhetta eikä pitkiä lauseita. On arvioitava, että digipalvelut ovat riittävän kattavat kaikille iän, toimintakyvyn, ymmärtämisen tai kommunikoinnin osalta.
- Kuulovammaisten osalta pitää huomioida, että palvelupisteiltä puuttuvat induktiosilmukat asennetaan. Induktiosilmukat merkitään selkeästi ja niistä ilmoitetaan valtakunnallisessa tiedostossa (kuulokuvat.fi).
- Mielenterveys- ja päihdetyössä on huomioitava esteettömyys ja saavutettavuus. Palveluita pitäisi saada myös kotiin (kotikatkot).
- Onko suun terveydenhuollon kontti-palvelussa on huomioitava esteettömyys ja saavutettavuus.
- Jyväskylän keskustan neuvola ei ole esteetön. Uusi tila pitäisi saada mahdollisimman pian.

2. Palvelujen saavutettavuus eri alueilla

- Vammaisneuvosto korostaa, että palvelujen keskittäminen ei saa heikentää vammaisten henkilöiden mahdollisuutta saada apua omalla paikkakunnallaan. Toimeenpanossa tulee arvioida kuljetuspalveluiden riittävyys suhteessa uusiin palvelurakenteisiin. Pitkät etäisyydet ja heikot liikenneyhteydet voivat muodostua merkittäväksi esteeksi erityisesti niille, jotka ovat riippuvaisia kuljetuspalveluista tai saattajasta.

- Ilta- ja viikonloppupäivystyksen keskittäminen voi johtaa hoidon viivästymiseen tai estymiseen.
- Jäljelle jäävien sote-keskusten asiakasmäärät tulevat kasvamaan, palveluiden saatavuus on turvattava esimerkiksi aukioloaikoja tai volyymia laajentamalla.
- Eri vammaryhmät pitää huomioida palveluissa ja pitää pystyä huomioimaan missä vammainen henkilö saa riittävän henkilökohtaisen palvelun. Esimerkiksi, jos vammainen henkilö joutuu ensiapuun ilman että hänellä on saattajaa tai avustajaa mukana.
- Selvityksessä arvioidaan säästöjä saatavan 18,6 Me/ vuodessa. Vammaisten näkökulmasta syntyy todennäköisesti seuraavia piilokustannuksia: Lisääntyneet kuljetuspalveluiden ja saattajapalveluiden tarpeet, viivästynyt hoito ja kuntoutus mikä lisää erikoissairaanhoidon tarvetta, toimintakyvyn heikkeneminen, joka kasvattaa pitkäaikaisen hoidon ja asumispalveluiden tarvetta. Hajautettujen yksilöllisten ratkaisujen järjestäminen, joka on hallinnollisesti ja taloudellisesti raskaampaa. Ennaltaehkäisevien palveluiden puute, mikä voi johtaa kriisiytyneisiin tilanteisiin ja kiireellisiin toimenpiteisiin.
- Huhtasuon sote-asemasta luopuminen on herättänyt huolta. Alueella asuu paljon iäkkäitä ihmisiä, joilla ei ole autoa käytössä. Kulkeminen julkisilla kulkuneuvoilla on hyvin haastavaa ja kela taksin saatavuus vaikeaa. Vammaisneuvosto esittää keskusteluun, voisiko palvelupiste turvata esimerkiksi Huhtasuolla ja Korpilahdella niin, että resurssi vähennettäisiin joltain toiselta sote-asemalta esimerkiksi 1pv/ viikossa?

3. Yksilölliset palvelutarpeet ja palveluohjaus

- Vammaisneuvosto painottaa, että yksilöllinen palveluohjaus ja asiakaslähtöisyys on säilytettävä palveluverkkomuutoksissa.
- Henkilökohtaisen avun, asumispalveluiden ja tulkkauspalveluiden on toimittava saumattomasti riippumatta palvelupisteiden muutoksista.
- Palveluohjaajien ja sosiaalityöntekijöiden tulee olla riittävän saavutettavissa myös kasvokkain, ei ainoastaan sähköisten kanavien kautta.
- Näytteenottopalvelut tulee turvata palvelupisteillä
- Vammaisille ja pitkäaikaissairaille tehtävä yksilöllinen palvelusuunnitelma, jotta palvelut toimivat hänen kohdallaan.

4. Avoterveydenhuollon ja kuntoutuspalveluiden rooli

- Toimeenpanossa on varmistettava, että avoterveydenhuollon vastaanotot ja kuntoutuspalvelut ovat saavutettavissa ilman kohtuuttomia matkoja.
- Erityisesti fysioterapia, toimintaterapia ja apuvälinepalvelut ovat vammaisten henkilöiden arjessa välttämättömiä, eikä niiden saatavuus saa heiketä alueellisten muutosten seurauksena.

- Yhteistyö erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä on vahvistettava niin, että hoitoketjut ovat katkeamattomia ja tiedonsiirto sujuvaa. Kirjaamiseen tulee kiinnittää huomiota.

5. Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet

- Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että vammaiset henkilöt ja heidän edustajansa osallistuvat aktiivisesti palveluverkkomuutosten suunnitteluun, arviointiin ja seurantaan.
- Toimeenpanossa on luotava pysyvä rakenne vammaisneuvoston kuulemiselle, erityisesti esteettömyyteen, kuljetuspalveluihin ja palvelujen saavutettavuuteen liittyvissä päätöksissä. Kuulemisessa on huomioitava, että asiat tulevat hyvissä ajoin vammaisneuvostolle. Keskustelu ja avoimuus vievät asioita eteenpäin.

Yhteenveto

Keski-Suomen vammaisneuvosto hyväksyy palveluverkkoesityksen esittämillään huomioilla. Toimeenpanossa tulee ottaa käyttöön raportointimalli, joka tarkastelee erityisesti:

- esteettömyyden toteutumista
- palvelujen yksilöllistä saavutettavuutta eri vammaryhmille,
- kuljetuspalveluiden toimivuutta,
- asiakkaiden kokemuksia

Vammaisneuvosto ehdottaa, että hyvinvointialue raportoi säännöllisesti vammaispalveluiden saatavuudesta ja laadusta neuvostolle.

Lopuksi

Vammaisneuvosto muistuttaa, että todellinen yhdenvertaisuus palveluissa toteutuu vain, jos ne ovat kaikkien saavutettavissa ja käytettävissä riippumatta henkilön toimintakyvystä tai asuinpaikasta. Hyvinvointialueen tulee sitoutua kuulemaan vammaisneuvostoa aktiivisesti myös toimeenpanon ja seurannan aikana, jotta palveluverkkomuutokset tukevat aidosti esteetöntä ja yhdenvertaista Keski-Suomea.

Vammaiset ja toimintarajoitteiset eivät ole yhtenäinen ryhmä – heidän tarpeensa vaihtelevat. Palveluverkkouudistus ei saa perustua oletuksiin, vaan tietoon, kokemukseen ja ihmisoikeusperustaisuuteen. Hyvinvointialueen on varmistettava, että uudistus ei lisää eriarvoisuutta vaan tukee kaikkien keski-suomalaisien hyvää ja turvallisuutta arkea.

Vammaisneuvosto haluaa esittää huolensa palveluverkko 2 esityksessä seuraavista asioista:

- kotisairaaloiminta tulee saada alueellisesti kattavaksi riippumatta asiakkaan asuinpaikasta (kilometrirajaus)
- Alueellisen osastotoiminnan neljän yksikön sulkemisen taloudelliset vaikutukset tulee arvioida tarkasti
- Onko mahdollista turvata palvelupiste tietyille alueille vähentämällä resurssia hieman jostain muualta?

	PÄÄTÖSESITYS
1. Järjestämisen näkökulma Saavutettavuus, saatavuus, laatu, toimintavarmuus, yhdenvertaisuus	Vammaisneuvosto ymmärtää, että palveluverkon tiivistäminen on välttämätöntä hyvinvointialueen taloustilanteessa. Palveluverkkoa tiivistettäessä tulee huomioida vammaisten asiakkaiden erityistarpeet palveluille.
2. Ihmiset, väestöryhmät Terveys ja hyvinvointi; kokemus hyvinvoinnista ja terveydestä; väestöryhmät, joihin vaikutukset erityisesti kohdistuu; sukupuolivaikutukset; lapsivaikutukset	Palveluita muutettaessa tai suunniteltaessa uusia on tehtävä vammaisvaikutusten arviointi. Saatua asiakaspalautetta tai huoli-ilmoituksia on seurattava aktiivisesti.
3. Hyvinvointialueen / kuntien /alueiden elinvoima Alueiden veto- ja pitovoima, yritystoiminnan edellytykset	Linjaukset vähentävät kuntien veto- ja pitovoimaa, sekä elinvoimaa. Riskinä on alueiden eriarvoistuminen ja tiettyjen alueiden autioituminen.
4. Talousvaikutukset Välittömät talousvaikutukset, pidemmän aikavälin talousvaikutukset	Yksiköiden sulkemisella vaikutuksia kuntien työttömyyteen, jos henkilöstö ei pysty ottamaan vastaan muualta tarjottua työtä. Vaikutukset negatiivisia yksittäisten henkilöiden talouteen.
5. Henkilöstö Työhyvinvointi, rekrytointi	Henkilöstön hyvinvoinnista on huolehdittava erityisesti muutostilanteista. Niiden yksiköiden kohdalla, missä toiminnasta luovutaan, tulee henkilöstön sijoittumisessa uusiin tehtäviin huomioida kokonaistilanne, ei pelkkää osaamista ja työkokemusta. Työn vastaanottaminen toiselta paikkakunnalta ei aina ole mahdollista.
6. Ympäristö Liikenne, rakennukset, tilat	Esteettömyys palvelupisteissä on huomioitava. Sote rakennukset ovat yleensä esteettömiä, mutta digipalveluiden kohdalla tämä on varmistettava. Pitkät palvelumatkat lisääntyvän autoilun myötä ympäristövaikutuksia.
6. Seutuvaikutukset – maaseutu Maaseudun elinvoima, vaikutukset maaseudun ihmisiin	Sote-asetusta luopumisella on vaikutuksia kunnan elinvoimaan. Riskinä on myös muiden palveluiden häviäminen, esimerkiksi apteekkipalvelut.
8. Seutuvaikutukset – kaupunkiseudut Kaupunkiseutujen elinvoima, vaikutukset kaupunkien ihmisiin	Kaupunkien vetovoima ja elinvoima kasvaa. Aasukaat keskittyvät isoihin taajamiin. Riskinä kasvukeskusten palveluiden riittävyys.

Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden vaiheen 2 palveluverkkoesitys

Keski-Suomen vanhusneuvosto on perehtynyt hyvinvointialueen vaiheen 2 palveluverkkoesitykseen. Esitys vastaa hyvinvointialueen tavoitetta varmistaa palvelujen yhdenvertaisuus, toiminnan taloudellisuus ja hoitoketjujen sujuvuus koko maakunnassa.

Vanhusneuvosto korostaa, että ikääntyneiden palveluiden saatavuus ja saavutettavuus sekä inhimillisyydet ovat toimeenpanossa asetettava etusijalle.

Vanhusneuvoston painotukset

1. Lähipalveluiden merkitys ja saavutettavuus

- o Vanhusneuvosto painottaa, että lähipalveluiden säilyminen on keskeinen osa ikääntyneiden hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta. Vanhusneuvosto esittä huolen niiden kuntien ikääntyneistä, jonne ei jää edes palvelupistettä.
- o Palveluverkkoa suunniteltaessa tulee varmistaa, ettei pitenevä etäisyydet avoterveydenhuollon toimipisteisiin, laboratorioihin tai kotihoidon tukipisteisiin aiheuta eriarvoisuutta. N ytteenottopalvelu tulee sisällyttää palvelupisteisiin.
- o Palveluverkkomuutoksissa on erityisesti huomioitava heikentynyt liikkumiskyky ja julkisen liikenteen rajallisuus monilla alueilla. Liikkuvia palveluita tulee vahvistaa sekä laajentaa kotiin tarjottavia palveluita. Näillä on suuri merkitys ikääntyneiden koetussa turvallisuudessa.

2. Avoterveydenhuollon ja hoitoketjujen toimivuus

- o Avoterveydenhuollon vastaanottopalvelujen saavutettavuus on vanhusväestölle kriittistä.
- o On varmistettava, että ajanvarauksen, hoidon arvioinnin ja jatkohoidon koordinointi toimii saumattomasti ja viivytyksettä eri toimipisteiden välillä.
- o Digitaalisten palveluiden lisääminen on kannatettavaa, mutta tulee varmistaa, että niiden käyttämiseen on tarjolla riittävästi tukea.
- o Asiakasmäärien keskittyminen tiettyihin pisteisiin tulee huomioida aukioloaikojen pidentämisellä ja riittävällä henkilöstöllä.

3. Alueellinen osastotoiminta ja kuntoutus

- o Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että alueellinen osastotoiminta säilyy riittävän kattavana ja lähellä asukkaita. On kannatettavaa, että osastot profiloituvat ja vältetään potilaiden tarpeeton siirtely osastolta toiselle. T rke   on huolehtia alueellisen osastohoidon riittävyydestä vastaamaan asukkaiden tarpeeseen.
- o Toimeenpanossa tulee panostaa kotona asumista tukeviin palveluihin, kuten kotihoidon vahvistamiseen, palveluohjaukseen ja hyvinvointiteknologian hyödyntämiseen.
- o Riittävät lyhytaikaishoitopaikat on turvattava ikääntyneille

4. Ympärivuorokautinen palveluasuminen ja yhteisöllinen asuminen

- o Yhteisöllistä asumista tulisi lisätä merkittävästi samaan aikaan, kuin ympärivuorokautista palveluasumista vähennetään.
- o Kotihoidosta hoivapalveluihin siirtymisessä huomioitava asiakkaan ihmisarvoinen ja turvallinen arki

5. Ennaltaehkäisevä työ ja kotona asumisen tuki

- Toimeenpanossa tulee panostaa ja turvata riittävät resurssit kotona asumista tukeviin palveluihin, kuten kotihoidon vahvistamiseen, palveluohjaukseen ja hyvinvointiteknologian hyödyntämiseen.
- Ikääntyneiden palveluverkon kehittämisessä tulee turvata riittävä resurssointi myös ei- lakisääteisiin palveluihin, kuten omaishoito, kuntouttava päivätoiminta, ennakkoiva toiminta, kuten seniorikeskukset jne.
- Samalla on huolehdittava siitä, että palvelut eivät digitalisoidu liikaa, ja että ne ovat saavutettavissa tasa-arvoisesti koko hyvinvointialueen sisällä myös niille, joilla ei ole digivälineitä tai taitoja.
- Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisystä on huolehdittava

6. Henkilöstön saatavuus ja jaksaminen

- Palveluverkkoesityksen onnistuminen edellyttää, että hoitohenkilöstöä on riittävästi ja työolosuhteet ovat houkuttelevat.
- Vanhusneuvosto korostaa, että henkilöstön pysyvyys ja osaaminen ovat hoidon laadun ja potilasturvallisuuden perusedellytys.

Yhteenveto

Keski-Suomen vanhusneuvosto **hyväksyy palveluverkkoesityksen yleisen linjan**, mutta edellyttää toimeenpanossa erityistä huomiota seuraaviin:

- lähipalveluiden ja avoterveydenhuollon saavutettavuudessa on valinnanvapauden lisääntyminen erittäin hyvä uudistus. Hyvinvointialueen kaikki toimipisteet ovat käytettävissä.
- alueellisen osastotoiminnan riittävä laajuus ja kuntoutuksen jatkuvuus
- kotona asumisen tuki ja inhimillinen hoiva
- riittävästi liikkuvia palveluja
- henkilöstön riittävyys ja jaksaminen

Lopuksi

Vanhusneuvosto korostaa, että palveluverkkomuutosten onnistuminen mitataan osaltaan ikääntyneiden kokemuksilla ja arjen sujuvuudella. Hyvinvointialueen tulee kuulla sekä alueellista että kuntien vanhusneuvostoja aktiivisesti myös toimeenpanovaiheessa, jotta päätösten vaikutukset arkeen voidaan tunnistaa ja tarvittaessa korjata ajoissa.

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä huomioida tämän lausunnon lisäksi lausuntopalvelun ja asukastilaisuuksien kautta tulleiden kannanottojen huomioimista.

	PÄÄTÖSESITYS
1. Järjestämisen näkökulma Saavutettavuus, saatavuus, laatu, toimintavarmuus, yhdenvertaisuus	Palveluverkon tiivistäminen on välttämätöntä. Ikääntyneiden kohdalla palvelujen saavutettavuus on haasteellista jos palvelut siirtyvät kauaksi asuinpaikasta. Seudulliset ratkaisut ovat kannatettavia. Yhtenäiset toimintamallit ja palveluihin hakeutuminen koko hyvinvointialueella lisää yhdenvertaisuutta. Ikääntyneille turvattava myös riittävästi ei-lakisääteisiä palveluja.
2. Ihmiset, väestöryhmät Terveys ja hyvinvointi; kokemus hyvinvoinnista ja terveydestä; väestöryhmät, joihin vaikutukset erityisesti kohdistuvat; sukupuolivaikutukset; lapsivaikutukset	Ikääntyneiden hoidon palvelurakenteen keventämiselle tulee varata riittävästi aikaa. Samaan aikaan ei tulisi tehdä muutoksia esimerkiksi omaishoidon tai perkehoidon järjestämiseen. Ikääntyneiden kohdalla varhainen tunnistaminen ja puuttuminen, sekä hoitosuunnitelma ovat tärkeitä hoidon turvaamisessa.
3. Hyvinvointialueen / kuntien /alueiden elinvoima Alueiden veto- ja pitovoima, yritystoiminnan edellytykset	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen ja yhteisöllisen asumisen järjestäminen sekä omana tuotantona, että ostopalveluna antaa mahdollisuuksia erilaisiin kumppanuuksiin, jotka hyödyntävät molempia.
4. Talousvaikutukset Välittömät talousvaikutukset, pidemmän aikavälin talousvaikutukset	Ikääntyneiden palveluverkon keventämiselle toivoisi malttia ja lisäämää.
5. Henkilöstö Työhyvinvointi, rekrytointi	Henkilöstön työhyvinvoinnista on huolehdittava ja osaavan henkilöstön saatavuus turvattava.
6. Ympäristö Liikenne, rakennukset, tilat	Liikkuvien palvelujen lisääminen on erinomainen asia. Palvelujen saavutettavuuteen voi tukea erilaisilla liikenneratkaistuilla (linja-autot). Joukkoliikenne puuttuu suuresta osasta alueen kuntia. Huoli on erityisesti Kela-taksien riittävydestä.
7. Seutuvaikutukset – maaseutu Maaseudun elinvoima, vaikutukset maaseudun ihmisiin	Soteasemasta luopuminen saattaa viedä kunnasta myös apteekkipalvelut ja vaikuttaa negatiivisesti laajemminkin kunnan elinvoimaan.
8. Seutuvaikutukset – kaupunkiseudut Kaupunkiseutujen elinvoima, vaikutukset kaupunkien ihmisiin	Ihmiä keskittyy kaupunkeihin. Erilaisista taustoista tulevat ihmiset tulisi huomioida palveluja järjestettäessä. Erityisesti isommissa kaupungeissa on alueita, joiden asukkailla on erityistarpeita.